

Sygn. akt I ACa 1133/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Jerzy Paszkowski

Sędzia SA Bogdan Świerczakowski (spr.)

Sędzia SO (del.) Małgorzata Mączkowska

Protokolant st. sekr. sąd. Joanna Baranowska

po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.

o ustalenie i zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 7 kwietnia 2014 r.

sygn. akt XXVI GC 968/12

- 1. oddala apelację w zakresie w jakim odnosi się do oddalenia powództwa o ustalenie;***
- 2. uchyla zaskarżony wyrok w części oddalającej powództwo o zapłatę i rozstrzygającej o kosztach pomiędzy stronami (punkt 2) i w tej części przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Warszawie, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.***

Sygn. akt I ACa 1133/14

UZASADNIENIE

Pozwem z 10 grudnia 2012 r. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wystąpiła o ustalenie, że pozwanemu (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. nie przysługiwało prawo do skorzystania z gwarancji bankowej nr (...) z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy (...) nr (...) z dnia 13 marca 2008 r. w Centrum Usługowo – Handlowym Galeria (...) w C. oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu.

Następnie pozew był rozszerzany: o żądanie zapłaty kwoty 2.132.734,50 zł z odsetkami ustawowymi od 19 marca 2013 r. i kwoty 350.429,36 zł z odsetkami ustawowymi od 10 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty.

Wyrokiem z dnia 7 kwietnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo w całości i orzekł o kosztach.

Podstawa faktyczna wyroku jest następująca.

W dniu 13 marca 2008 r. (...) sp. z o.o. w P. zawarł umowę podwykonawczą nr (...) z (...) P. P. e G. de (...) S.A. oraz (...) sp. z o.o. w W., której przedmiotem było kompleksowe wykonanie instalacji mechanicznych i sanitarnych dla inwestycji Centrum Usługowo – Handlowe Galeria (...) w C. oraz usuwanie wad i usterek w okresie realizacji robót i okresie gwarancyjnym (pkt 2). Za wykonane prace miało zostać przyznane wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 37.700.000 zł netto oraz kwota tymczasowa w wysokości 626.081,44 zł netto (pkt 4).

Wszelkie gwarancje bankowe lub ubezpieczenia, były wystawiane na zlecenie (...) P. P. e G. de (...) S.A. Spółka ta zobowiązała się w terminie 14 dni przedłożyć gwarancję dobrego wykonania umowy w formie gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej na kwotę stanowiącą 15% wynagrodzenia, której okres ważności będzie nie krótszy niż do zakończenia i rozliczenia końcowego prac. Gwarancja miała być nieodwołalna, bezwarunkowa i płatna na pierwsze żądanie (...) sp. z o.o. w P.. Podlegała ona zwrotowi w terminie 21 dni pod dniu dokonania rozliczenia końcowego prac, pod warunkiem, że nie została wykorzystana. (...) sp. z o.o. mogła skorzystać z gwarancji dobrego wykonania umowy w każdym przypadku niewykonania, lub nienależytego wykonania umowy, przy czym przed zgłoszeniem roszczenia na podstawie gwarancji zobowiązała się powiadomić (...) P. P. e G. de (...) S.A. oraz (...) sp. z o.o. o charakterze uchybienia, w związku z którym zgłasza roszczenie.

(...) P. P. e G. de (...) S.A. ustanowiła w (...) S.A. gwarancję bankową nr (...) na kwotę 2.132.734,50 zł.

(...) P. P. e G. de (...) S.A. jest wspólnikiem (...) sp. z o.o. w W.. Spółka ta zobowiązała się do zwrotu na rzecz (...) P. P. e G. de (...) S.A. w całości wypłaconej przez nią gwarancji bankowej wraz z prowizją, odsetkami i innymi opłatami w wypadku jej zrealizowania. Prace określone umową z 13 marca 2008 r. nr (...) zostały w całości wykonane. Ich odbiór przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. nastąpił 11 lutego 2010 r. W tym samym dniu rozpoczął się okres gwarancyjny.

W okresie gwarancyjnym zaczęły ujawniać się liczne wady w postaci korozji i nieszczelności w wykonanych centralach wentylacyjnych. (...) sp. z o.o. była kilkakrotnie wzywana do ich usunięcia. W ramach otrzymanych zgłoszeń zwracała się do (...) sp. z o.o. w W. o dokonanie napraw dostarczonych central wentylacyjnych.

(...) sp. z o.o. wezwał (...) P. P. e G. de (...) S.A. i (...) sp. z o.o. do zapłaty poniesionych kosztów napraw central wentylacyjnych pod rygorem skorzystania z gwarancji bankowej, a w dniu 19 marca 2013 r. zrealizował w całości gwarancję bankową.

Powodowa spółka nie wstąpiła w prawa (...) P. P. e G. de (...) S.A z tytułu spełnionego z zastrzeżeniem zwrotu świadczenia na rzecz pozwanego.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że dokonał ustaleń faktycznych przede wszystkim w oparciu o niekwestionowane twierdzenia stron znajdujące potwierdzenie w złożonych do akt sprawy poświadczonych kopiach dokumentów i jedynie w bardzo wąskim zakresie oparł się na opinii biegłego P. G., którą ocenił jako prawidłową i wiarygodną.

Sąd oddalił wszystkie wnioski dowodowe stron o przesłuchanie świadków oraz pozostałe wnioski dowodowe, uznając, że nie miały żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Zdaniem Sądu Okręgowego powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Roszczenie o ustalenie, oparte na art. 189 k.p.c., wymaga przede wszystkim wykazania przez powoda interesu prawnego.

Z treści gwarancji bankowej wystawionej przez (...) S.A. a adresowanej do (...) Bank (...) S.A. wynika, że bank wystawiający dokument przyjął do wiadomości, iż (...) P. P. e G. de (...) S.A. podpisał ze (...) sp. z o.o. kontrakt obejmujący prace budowlane na inwestycji Galeria (...) w C.. Bank udzielił bezwarunkowej gwarancji, na każde wezwanie, do kwoty 2.132.734,50 zł w razie niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez wymienioną firmę. Gwarancja ta została w całości zrealizowana przez pozwanego 19 marca 2013 r.

Powód uzasadniając roszczenie o ustalenie powołał się na łączącą go z (...) P. P. e G. de (...) S.A. umowę z 31.03.2011 r., zobowiązującą do zwrotu wypłaconej gwarancji bankowej wraz z opłatami, prowizją i odsetkami, co nie pozwala wnioskować o istnieniu interesu prawnego w kwestionowaniu prawa (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. do skorzystania z gwarancji bankowej. Interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. zachodzi, jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy istniejący spór lub zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości. Powód nie uprawdopodobnił, że wydanie przez sąd worku mogłoby wyrzucić wymieniony skutek, skoro wyrok ten nie będzie miał powagi rzeczy osądzonej w stosunku do (...) P. P. e G. de (...) S.A., który nie jest stroną procesu.

Powód domagał się wezwania (...) P. P. e G. de (...) S.A. do udziału w sprawie w charakterze strony, ale czynił to w sposób nieprawidłowy i jego wniosek – oparty na art. 195 § 1 i 2 k.p.c. – podlegał oddaleniu. Przepis ten nie znajduje zastosowania w sprawie o ustalenie. Udział tego podmiotu w niniejszej sprawie w żadnym zakresie nie wpłynąłby na ocenę zasadności powództwa – istnienia interesu prawnego po stronie powoda. Nie zachodzi w tym wypadku współuczestnictwo konieczne. Aby przyjąć taką koncepcję należałoby wykazać, że (...) P. P. e G. de (...) S.A. nie mogłaby samodzielnie dochodzić roszczenia objętego pozwem. Takiej tezy nie do się obronić.

Udział w sprawie (...) P. P. e G. de (...) S.A. nie wpłynąłby na zaistnienie po stronie powodowa interesu prawnego, gdyż interes ten istnieje wyłącznie po stronie (...) P. P. e G. de (...) S.A. To ona ma bowiem, jako podmiot ponoszący konsekwencje finansowe wypłaty gwarancji, interes prawny w domaganiu się ustalenia bezprawności skorzystania przez pozwanego z tej gwarancji.

Interes prawny musi być rzeczywisty w tym znaczeniu, że odnosić się bezpośrednio do strony, która wystąpiła z roszczeniem o ustalenie na podstawie art. 189 k.p.c. Nie jest zatem możliwe powoływanie się na interes prawny o charakterze „subsidiarnym”, „solidarnym”, lub „kontraktowym”, tak jak czyni to pozwany. Pozwany natomiast mógł wnioskować o zawiadomienie tej osoby trzeciej o toczącym się procesie w trybie art. 196 § 1 k.p.c. ale nie skorzystał z takiej możliwości i to mimo wskazania tej podstawy przez Sąd (k.873).

Za niezasadne uznał Sąd także roszczenie o zapłatę. Zauważył, że powód dochodził zwrotu nienależnego świadczenia, podczas gdy nie on świadczył na rzecz pozwanego, lecz (...) P. P. e G. de (...) S.A., w którego prawa powód nie wstąpił, ani na podstawie cesji, ani też subrogacji legalnej. Tym samym powództwo podlegało oddaleniu, a contrario do treści art. 410 k.c., albowiem uprawnionym z powyższego przepisu jest „ten kto świadczył.”

Na marginesie Sąd poczynił jeszcze uwagę, że poczynione w sprawie ustalenia faktycznie prowadzą wprost do wniosku, że strony łączyła umowa, która obejmowała również gwarancję na wykonane prace. W jej ramach powód zobowiązany był dokonywać na wezwanie pozwanego napraw w odniesieniu do wykonanych prac instalacyjnych i zainstalowanych urządzeń. W niniejszej sprawie pozwany domagał się zapłaty za naprawy dokonane przez podmioty trzecie w okresie objętym gwarancją udzieloną przez powoda. Nadto czynił to po uprzednim wezwaniu powoda do wykonania tych napraw i stwierdzeniu, że nie zostały one wykonane w całości oraz w sposób należyty – trwale usunięcie zaistniałych usterek, a zatem zgodnie z warunkami gwarancji oraz przepisami prawa. Stąd działania pozwanego nie sposób uznać za bezprawne, a zrealizowania gwarancji bankowej za bezpodstawne. Tym samym nie sposób wywodzić, że gwarancja bankowa, którą pobrał pozwany na pokrycie kosztów napraw stanowi świadczenie nienależne w rozumieniu art. 410 k.c.

Sąd odmówił rozpoznania roszczenia w płaszczyźnie przepisów o zobowiązaniach (art. 471 k.c.), gdyż powołanie tej podstawy dopiero w załączniku do protokołu było spóźnione – stanowiło niedopuszczalną po zamknięciu rozprawy zmianą powództwa (art.321 k.p.c.).

Powód wniósł apelację, skarżąc wyrok w całości. Zarzucił naruszenie przepisów procesowych, tj. art. 233 § 1 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 84 § 2 k.p.c. i art. 195 § 1 k.p.c., 196 k.p.c. i art. 366 - 378 k.c. oraz przepisów prawa materialnego, tj. art. 189 k.p.c., art. 471 k.c. i art. 118 k.c. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, z pozostawieniem Sądowi I instancji rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów za drugą instancję.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie odnośnie oddalonego powództwa o ustalenie, jest natomiast zasadna jeśli chodzi o roszczenie o zasądzenie.

Zasadniczy zarzut dotyczący roszczenia o ustalenie został skonstruowany z użyciem czasu przeszłego: „poprzez przyjęcie, że powód nie ma interesu prawnego w ustaleniu, że pozwanemu przysługiwało prawo do skorzystania z gwarancji bankowej..” i taka konstrukcja nie ma charakteru przypadkowego, ponieważ – jak niewadliwie ustalił Sąd Okręgowy – w toku procesu (w dniu 19 marca 2013 r.) doszło do zrealizowania przez pozwanego gwarancji bankowej. Jednak pozew w tej sprawie miał inną treść – dotyczył ustalenia (w czasie teraźniejszym), że pozwanemu nie przysługuje prawo do skorzystania z gwarancji bankowej (k.4). W uzasadnieniu pozwu powód określił swój interes prawny jako „ochrona przed bezprawnym skorzystaniem przez pozwaną z gwarancji bankowej, która jest bezwarunkowa.” (k.8). Takie roszczenie w zmienionym stanie faktycznym stało się bezprzedmiotowe, Sąd musiał bowiem brać pod uwagę stan rzeczy z chwili zamknięcia rozprawy (zasada aktualności orzeczenia sądowego, wyrażona w art. 316 § 1 k.p.c.). Nie mógł więc już powód dalej domagać się ochrony polegającej na zapobieżeniu zrealizowania gwarancji bankowej. Można jeszcze zaznaczyć, że przedmiot sporu nie poddaje się zakwalifikowaniu w ramach art. 192 pkt 3 k.p.c. i przepis ten nie miał w sprawie zastosowania.

W piśmie procesowym rozszerzającym powództwo o żądanie zapłaty powód wskazał w ramach uzasadnienia roszczenia, że „podtrzymuje wszystkie swoje dotychczasowe twierdzenia i wnioski dowodowe związane z roszczeniem o ustalenie, że pozwany nie miał prawa wykorzystać przedmiotowej gwarancji bankowej” (k.437). Oświadczeniu temu, de facto modyfikującemu powództwo o ustalenie, nie towarzyszyło wskazanie na interes prawny w domaganiu się ustalenia w odniesieniu do zdarzenia przeszłego. Zatem, po pierwsze, wraz z zaistnieniem zdarzenia, któremu miało zapobiec powództwo o ustalenie, powództwo w pierwotnej postaci stało się oczywiście bezzasadne. Po drugie, ocena roszczenia wyrażona w motywach wyroku Sądu I instancji, nawiązująca wprost do uzasadnienia postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 11 czerwca 2013 r., I ACz 993/13 (k.429-430), jest prawidłowa i odnosi się ona w jednakowym stopniu także do żądania zmodyfikowanego, które – jak wynika z pierwszego akapitu uzasadnienia wyroku – Sąd Okręgowy rozpoznał. Przedmiotowej, bezwarunkowej gwarancji płatnej na każde wezwanie (k.66-67), udzielił (...) S.A. w L., działając na zlecenie (...) P. P. e G. de (...) S.A. w C. (Portugalia). Uwzględnienie niniejszego powództwa nie zapewniłoby powodowi ochrony jego prawnie chronionych interesów i nie zakończyło definitywnie sporu ani też nie zapobiegłoby powstaniu sporu w przyszłości. Wyrok taki nie miałby bowiem powagi rzeczy osądzonej w stosunku do spółki portugalskiej (art. 366 k.p.c.). Po trzecie, powód nie wskazał na interes prawny inny niż wyżej cytowany, związany z niedopuszczeniem do skorzystania przez pozwanego z gwarancji bankowej, który się zdezaktualizował.

Sąd Okręgowy trafnie zwrócił uwagę na fakt, że (...) P. P. e G. de (...) S.A. mogłaby bez udziału powoda wytoczyć przeciwko (...) sp. z o.o. powództwo dotyczące gwarancji ustanowionej przez Bank na jej zlecenie. Słusznie w konsekwencji nie dopatrywał się i w tej sprawie współuczestnictwa koniecznego po stronie powodowej. „Współuczestnictwo konieczne po stronie powodowej w rozumieniu art. 195 § 1 k.p.c. ma miejsce wtedy, gdy legitymacja czynna przysługuje nie każdemu z powodów oddzielnie, ale wszystkim łącznie, z takim skutkiem, że każdemu działającemu oddzielnie można zarzucić brak pełnej legitymacji procesowej, co w konsekwencji prowadzi do oddalenia powództwa.” (wyrok Sądu Najwyższego z 11 marca 2005 r., II CK 487/04, LEX nr 603410).

W materii współuczestnictwa należy jeszcze zauważyć, że powód wprawdzie zgłosił zastrzeżenia do protokołu dotyczące postanowień nieuwzględniających wniosku o zawiadomienie w trybie art. 195 § 1 k.p.c., ale nie był konsekwentny i w apelacji nie wnioskował o rozpoznanie postanowień oddalających jego wnioski na rozprawie w dniu 24 marca 2014 r. (k. 872-873). Zakwestionowanie w postępowaniu apelacyjnym niezaskarżalnego zażalenia postanowienia Sądu I instancji, powinno nastąpić w trybie art. 380 k.p.c. Warunkiem rozpoznania niezaskarżalnych postanowień, które miały wpływ na wynik sprawy, jest zamieszczenie w środku zaskarżenia stosownego wniosku. W odniesieniu do środków zaskarżenia wnoszonych przez profesjonalnych pełnomocników wniosek taki powinien

być jednoznacznie sformułowany, gdyż nie ma podstaw do przypisywania pismom wnoszonym przez takich pełnomocników treści wprost w nich niewyrażonych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2009r., IV CSK 270/09, LEX nr 677901, postanowienie SN z dnia 21 marca 2013 r., II CZ 4/13, LEX nr 1341668 i postanowienie SN z dnia 8 stycznia 2014 r., II UZ 63/13, LEX nr 1418894). Trzeba zarazem zauważyć, że w postępowaniu apelacyjnym przepisy art. 194-196 i 198 k.p.c. nie mają zastosowania (art. 391 § 1 k.p.c.). Reasumując, gdyby zachodziło współuczestnictwo konieczne po stronie powodowej, to apelacja od wyroku oddalającego powództwo również podlegałaby oddaleniu – taki jest skutek braku pełnej legitymacji procesowej po jednej ze stron.

Jak to już zaznaczono na wstępie rozważań, apelacja zasługiwała na uwzględnienie w zakresie, w jakim dotyczy wyroku oddalającego powództwo o zapłatę. Chybiona jest zasadnicza przesłanka takiego rozstrzygnięcia, sprowadzająca się do tezy, że skoro o nie powód spełnił świadczenia, to nie może on dochodzić zasądzenia jego zwrotu na podstawie art. 410 k.c.

Mimo objęcia rozstrzygnięciem całego zgłoszonego roszczenia w rozszerzonej postaci, Sąd Okręgowy zaniechał poczynienia jakichkolwiek ustaleń faktycznych i oceny prawnej, które odnosiłyby się do roszczenia o zasądzenie kwoty 350.429,36 zł, która według powoda stanowiła świadczenie spełnione przez niego dla uniknięcia przymusu i z zastrzeżeniem zwrotu (pismo procesowe rozszerzające powództwo – k.642-660, 699). Nie chodzi tu o zrealizowanie gwarancji bankowej, co miało miejsce w dniu 19 marca 2013 r. ale o zapłatę - w dniu 29 listopada 2012 r. w trzech transzach, łącznej kwoty 372.996 zł (powód nie kwestionuje tytułu zapłaty w zakresie kwoty 22.565,59 zł, stąd kwota 350.429,36 zł). Kauza tego świadczenia została wykazana dokumentem – notą obciążeniową wystawioną przez pozwaną spółkę (k.692).

Z dokumentów przelewów nie wynika jasno z czyjego konta zostały one dokonane (k.700-700v., 703). Na podstawie wyjaśnień pełnomocnika powoda można wnioskować, że w tym czasie powodowa spółka nie miała środków na ten cel (k.873). Ewentualna konstatacja, że przelew nastąpił z konta osoby trzeciej nie oznacza jednak automatycznie braku legitymacji czynnej po stronie powodowej, z następujących względów.

Zgodnie z art. 356 § 2 k.c. wierzyciel ma obowiązek przyjąć świadczenie pieniężne od osoby trzeciej, nawet jeśli działała bez wiedzy dłużnika. Jeżeli osoba trzecia spełnia świadczenie za dłużnika, mając świadomość tego faktu, to dokonuje świadomego i zamierzonego powiększenia majątku dłużnika a nie wierzyciela. Dłużnik uzyskuje korzyść w postaci zmniejszenia pasywów (por. Wiktor Serda, Nienależne świadczenie. Warszawa 1988, s. 72). To dłużnikowi więc, jako zubożonemu przysługuje legitymacja do dochodzenia zwrotu świadczenia. Podmiotem uprawnionym z tytułu nienależnego świadczenia jest świadczący w rozumieniu prawnym, a więc w tym wypadku ten, w którym imieniu świadczone (W. Serda, Nienależne..., s. 178). Kondykcja przysługuje temu, kto był świadczącym z punktu widzenia odbiorcy. Jeśli odbiorca ma prawo sądzić, że spełniający świadczenie działa na zlecenie lub z upoważnienia dłużnika, wtedy z jego punktu widzenia świadczącym jest dłużnik i tylko on może domagać się zwrotu nienależnego świadczenia (por. Paweł Księżak, Bezpodstawne wzbogacenie. Art. 405-414 k.c., Warszawa 2007, str. 180). W tym wypadku, już sama zbieżność przelanych kwot z wysokością żądania pozwanej spółki wyrażonego w nocie obciążeniowej, przemawia za ustaleniem, że świadczącym w rozumieniu wyżej wskazanym był powód.

Do nierozpoznania istoty sprawy doszło również odnośnie żądania zasądzenia kwoty 2.132.734,50 zł. Sąd błędnie stwierdził, że powód dochodził tej kwoty jako zwrotu nienależnego świadczenia. Art. 187 k.p.c. nie wymienia wśród obligatoryjnych warunków pozwu przytoczenia podstawy prawnej żądania. Wskazanie właściwej podstawy materialnoprawnej w myśl zasady *da mihi factum dabo tibi ius* należy do sądu. W piśmie rozszerzającym powództwo o żądanie zapłaty tej właśnie kwoty, powód wyjaśnił, że pozwany pobrał kwotę 2.132.734,50 zł mimo nieprzedstawienia żadnych rachunków, które usprawiedliwiłyby skorzystanie z gwarancji bankowej (k.436-438). W takim uzasadnieniu nie sposób dopatrzeć się konstrukcji jakiegokolwiek świadczenia ze strony powoda, w tym oczywiście także świadczenia nienależnego. Gdyby nie stosunek prawny łączący strony można byłoby doszukiwać się co najwyżej bezpodstawnego wzbogacenia.

Co do tego, że roszczenie o zapłatę ma związek ze sposobem wykonywania umowy między stronami nie miał wątpliwości pozwany, który w piśmie procesowym z dnia 27 czerwca 2013 r. szeroko opisał okoliczności dotyczące wykonywania umowy, zabezpieczonej gwarancją bankową i w tym zakresie wdał się w spór (k.444-459). Niewątpliwie także Sąd dopatrył się na pewnym etapie procesu kontraktowej podstawy odpowiedzialności, skoro prowadził postępowanie dowodowe, nawet korzystając z opinii biegłego, która przecież nie miała żadnego związku z roszczeniem o ustalenie, oddalonym z powodu niestwierdzenia interesu prawnego po stronie powoda. Takiej właśnie podstawy roszczenia o zapłatę 2.132.734,50 zł, jedynie potwierdzonego w załączniku do protokołu (k.882-884), nie zmieniły chwilne oświadczenia pełnomocnika powoda składane na rozprawie w dniu 24 marca 2014 r. w odpowiedzi na pytania Przewodniczącej, ani też nie mające żadnej mocy prawnej stwierdzenie Przewodniczącej, mającej za przedmiot wyjaśnienie o co toczy się aktualnie postępowanie (procedura cywilna nie przewiduje takiego trybu określania przedmiotu sporu).

Wbrew zatem stanowisku Sądu I instancji, powództwo o zapłatę kwoty 2.132.734,50 zł należało rozpoznać w płaszczyźnie odszkodowawczej, przy zastosowaniu art. 471 k.c.

Reasumując, ponownie rozpoznając sprawę o zapłatę, Sąd zbada przesłanki obu składowych tego roszczenia, stosując – w jednym przypadku przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu, a w drugim o odpowiedzialności za nienależyte wykonanie zobowiązania, mając na uwadze umowę pomiędzy powodem a (...) P. P. e G. de (...) S.A., obligującą skarżącego do zwrotu świadczenia wypłaconego z gwarancji, jak również umowę z dnia 13 marca 2008 r., na gruncie której doszło do udzielenia gwarancji bankowej.

Zarzut naruszenia art. 84 § 2 k.p.c., jakkolwiek zasadnie kwestionuje zbyt późne przyzpozwanie (...) sp. z o.o. w W., to jednak nie miał wpływu na rozstrzygnięcie. Spółka ta może zgłosić interwencję uboczną w toku ponownego rozpoznania sprawy. Nie ulega natomiast wątpliwości, że nie miała interesu prawnego w przystąpieniu do procesu o ustalenie.

W toku ponownego rozpoznania sprawy Sąd Okręgowy m.in. rozpozna wnioski dowodowe zgłoszone w postępowaniu apelacyjnym. Pośród zagadnień związanych z rozliczeniami stron rozważy argumentację podniesioną w ramach apelacyjnego zarzutu naruszenia art. 118 k.c., odnoszącą się do wzajemnych, pozaprocesowych roszczeń pozwanego.

Z przedstawionych względów, przyjmując za swoje przytoczone ustalenia Sądu I instancji, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku, na podstawie art. 385 k.p.c., art. 386 § 4 k.p.c. i art. 108 § 2 k.p.c.